

Мониторинг и подобување на капацитетот на институциите во справување со организиран криминал и корупција
Monitorim dhe përmirësimi i kapaciteteve të institucioneve në ballafaqim me krimin e organizuar dhe korupsionin
Monitoring and improvement of the institutions capacity's fighting organized crime and corruption

This project is funded by the European Union

МОНИТОРИНГ БРИФ

На судски постапки поврзани со
организиран криминал и
корупција

Издавач:

Коалиција „Сите за правично судење“

Автор:

Проф. д-р Гордан Калаџиџев

Оваа публикација е изработена со финансиска поддршка на Европската унија. Нејзината содржина е единствена одговорност на Асоцијацијата за Демократски Иницијативи и Коалицијата Сите за правично судење и истата не ги одразува ставовите на Европската унија

Достапно единствено како електронско издание

АКТУЕЛНИ СУДСКИ ПОСТАПКИ

Постапките се следени во месец **ноември 2019** година кои се водат пред Основниот кривичен суд Скопје.

ПРЕДМЕТИ НА ЈАВНОТО ОБВИНЕЛСТВО ЗА ГОНЕЊЕ НА ОРГАНИЗИРАН КРИМИНАЛ И КОРУПЦИЈА

КОК 28/18

Рочиштето на 20.11.2019 беше одложено, без никакво известување од страна на судијата. Информацијата за истото е добиено од судската полиција.

КОК 38/19 под кодно име “Ликвидација“

На денешниот претрес 07.11.2019, обвинетиот одржа воведен говор, а исто така беа прашани обвинетите и поучени за своите права од страна на судот. Еден од обвинетите кој е поранешен јавен обвинител изјави дека му се познати правата и дека судот нема потреба да му ги објаснува. Потоа, беше извршено испитување на обвинетиот, кој самиот раскажуваше за кривично правниот настан, додека пак ЈО вкрстено го испита. Расправата се одложи поради отсуство на оштетените кои треба да бидат сослушани во продолжението на доказната постапка.

КОК 60/18

Главната расправа на 26.11.2019 се одложи поради отсуство на 3цата обвинети во предметот.

КОК 66/16

На главната расправа од 12.11.2019 во доказна постапка се испита обвинетиот. Бранителот го испита директно, а ЈО вкрстено го испита обвинетиот. Судот во 13,00 ја прекина расправата бидејќи имаше закажано друг предмет и како причина беше наведено дека расправата се одлага поради подготовка на завршни зборови.

КОК 89/19

Главната расправа на 25.11.2019 се одложи поради отсуство на обвинителот кој в му доставил на судот поднесок од кои причини нема да може да присуствува на денешната расправа.

КОК 115/16 под кодно име „Еразмус“

На 05.11.2019 година, рочиштето за главна расправа беше испитан заштитен сведок предложен од страна на обвинителството. Истиот беше испитан директно од јавниот обвинител и вкрстено од страна на одбраната. Коалицијата присуствуваше на судењето како стручна јавност, бидејќи јавноста на ова судење беше исклучена.

ПРЕДМЕТИ НА СПЕЦИЈАЛНОТО ЈАВНО ОБВИНИТЕЛСТВО

Кбр 817/11 под кодно име „Маџар Телеком“

Претресот на 19.11.2019 се одложи поради непотполн судечки совет.

Претресот на 28.11.2019 се одложи поради отсуство на јавното обвинителство кое има доставено поднесок за кои датуми е слободен да биде на расправата. Бидејќи претстои месец декември, а претседателот на советот има многу предмети од кои некои се притворски и не може да се одложат, судот го остави датумот за 4ти декември, но наведе дека истиот ќе се одложи и е закажан само за да можат да направат договор околу датумите со странките во постапката.

Кбр 1129/18 под кодно име „Тврдина 2“

Главната расправа на 18.11.2019 продолжи во фаза на изведување на завршни зборови. Јавниот обвинител, во завршен збор изнесе неколку клучни анализи на доказите со кои го теретат обвинетиот и изнесе свое гледиште за бегството и не соочувањето со правдата.

Бранителот на обвинетиот во својот завршен збор се осврна на ненадлежноста на јавниот обвинител за водење на постапката, за бившата специјална обвинителка. Потоа истиот продолжи со кратка анализа на ставовите на кривичното дело за кое тој верува дека обвинителството не докажало, надвор од разумно сомневање дека обвинетиот може да биде виновен за истото. Тој изјави дека и понатаму останува на досега изнесеното во текот на судењето и го замолува судот да го цени истото. Бранителот, од доказите кои се презентирале на рочиштето ги спомна само сведоците од кој вели дека се докажало дека документите кои наводно биле уништени, можеле да се пронајдат во институции за кои тој имал и посочено некои адреси, но по тие насоки никој не постапил.

Странките завршија со своите завршни зборови и судот закажа рочиште за објава на пресуда за ден 20.11.2019 во 12 часот.

На 20.11.2019 беше јавно објавена пресудата по предметот. Странките не беа присутни на објавата, а на обвинетиот му се судеше во отсуство. Судот при излагањето на пресудата се осврна само на олеснителните и олеснителните околности за висината на казната. Истиот наведе дека олеснителни

околности се тоа што е семеен човек, неговата возраст и претходно не бил осудуван. Како отежнитална околност е бегството на обвинетиот и знаењето дека се води постапка против него. Судот го осуди на 1 година и 6 месеци казна затвор.

Кбр 1413/19 под кодно име „Талир 2“

Пред да започне главната расправа на 21.11.2019 судечкиот совет ги извести странките дека за 1во обвинетиот се поставени 2ца бранители по службена должност, поради обемноста на предметот и неговата комплексност.

Одбраната извести дека за 2ро обвинетиот доставиле поднесок за приговор на надлежност на ЈО во предметот, по што се произнесе и ЈО, па по кратка пауза судот донесе решение со кое го одби ваквиот приговор бидејќи предметите се законски превземени од ОЈО.

Потоа, ЈО предложи за 1во обвинетиот да му се суди во отсуство и се донесе решение за судење во отсуство.

Расправата започна со утврдување на идентитет на обвинетите, а поучен беше и претставникот на правното лице ВРМО на кое во оваа постапка му е замрзнат имотот односно има мерка за обезбедување на имот - предлог за конфискација.

Пред да се започне со воведните говори бранителот на 2ро обвинетиот побара од судот да донесе решение за спојување на оваа постапка со друга „Талир“ бидејќи и двајцата обвинети се и таму во тој предмет обвинети. На ваквиот предлог судот донесе решение дека не се прифаќа ваквиот предлог бидејќи во тој предмет се работело за друг кривично правен настан и друг недвижен имот и за продолжено кривично дело.

Потоа, Јавниот обвинител и одбраната ги дадоа своите воведи говори.

По завршување на воведните говори, странките со судот договорија каков ќе биде текот понатаму на судењето, конкретно на доказната постапка и изведувањето на доказите. Бидејќи на денешната расправа ЈО кажа дека материјалните ги има само во електронска форма, побара да се закаже друго рочиште каде што ќе може да ги изведе доказите, на што и бранителите кажаа дека треба и нивна презентација.

Кбр 1493/17 под кодно име „Тотал“

На главната расправа од 21.11.2019 се изведуваа материјални докази предложени од страна на јавното обвинителство. Изведувањето а доказите беа со читање на насловот на материјалниот доказ. Во текот додека јавниот обвинител ги изведуваше материјални докази, бранителот на обвинетиот побара од судот збор и предложи со цел да не се губи многу време, да не се изведуваат материјалните докази, односно само во записник да се наведе дека истите се изведени. Со ова се согласи и јавниот

обвинител и обвинетиот. Расправата се одложи поради исцрпување на процесните дејствија за денешното рочиште.

Кбр 1904/16 под кодно име „Насилство во Општина Центар“

На 18.11.2019 главната расправа продолжи во доказна постапка, испитување на технички советник предложен од одбраната. Директното испитување го вршеше одбраната, додека пак ЈО не го искористи своето право да го испита вкрстено техничкиот советник. Еден од бранителите кој не беше присутен на денешната расправа поднел до судот дополнение на листа на докази, по што расправата се одложи поради донесување на одлука од страна на судот во врска со дополнението на доказите.

Кбр 1905/17 под кодно име „Титаник 3“

На 18.11.2019 година, на рочиштето за главна расправа, по претходно одобрение од страна на судот, беше прочитан исказ на еден од обвинетите даден во обвинителство во претходна постапка.

Кбр 1959/17 под кодно име „Тортура“

На главната расправа од 05.11.2019 беа изведени материјалните докази предложени од страна на обвинителството и презентирани на видео проектор. Истите беа презентирани преку снимки од претходното рочиште (видео записник) бидејќи постапката е започната од почеток поради протек од 90 дена.

Во дел денешното судење беше отворено за јавноста, а во дел јавноста беше исклучена, без образложение од страна на судот и иако беше побарано од страна на Коалицијата присуство на стручна јавност, таквото барање судот не го дозволи.

На 20.11.2019 јавното обвинителство, преку гледање на видео записникот ги презентираше материјалните докази. Откако почнаа да се изведуваат видео снимките кои не се гледаат преку видео записникот од главната расправа, бранителите побараа истите повторно да се изведат пред судот бидејќи снимките не се гледаат. Исто така, дел од видео записниците биле оштетени и дека поради економичност на постапката се отстапува од листата на докази со тоа што се изведоа оние видео записници кои можеа технички да се изведат.

На 27.11.2019 расправата продолжи во доказна постапка со изведување докази на обвинителството. Изведувањето на доказите беше со презентирање на содржината на доказот од страна на обвинителството.

КОК 3/19 под кодно име „Талир“

Расправата на 05.11.2019 се одложи поради отсуство на еден обвинет, кој доставил оправдување до судот дека има ангажман во Парламентот на РСМ, по што судот даде јавна опомена дека нема да го толерира повеќе ваквото однесување на обвинетиот.

КОК 7/18 под кодно име „Титаник“

На 08.11.2019 година, рочиштето за главна расправа продолжи во фаза на доказна постапка со изведување на доказите на јавното обвинителство. Беа испитани вкупно 5 сведоци, јавниот обвинител ги испитуваше директно сведоците, додека пак одбраната и обвинетите пристапија кон вкрстено испитување.

На 14.11.2019 главната расправа продолжи во доказна постапка и беше испитан сведок предложен од страна на обвинителството. Истиот сведок бил предложен и од страна на одбраната, со тоа што ЈО приговараше дека одбраната нема наведено на кои околности е предложен сведокот. Бранителот на обвинетата не наведе точно околности, само дека истиот ќе се испитува на оние околности како и за сите други предложени сведоци од нивна страна. На ова дополнување даде другиот бранител на обвинетата и наведе дека очигледно овој сведок има повеќе информации од самите директни прашања на ЈО па затоа сакаат и одбраната да има можност да го испита директно. Судот врз основа на изнесеното донесе решение со кое го одби предлогот на одбраната за директно испитување на сведокот.

На 20.11.2019 година, рочиштето за главна расправа се одложи поради отсуство на еден од обвинетите.

На 26.11.2019 година, во фаза на доказна постапка беа испитани 5 сведоци, предложени од страна на застапникот на обвинението.

КОК 30/17 под кодно име „Транспортер“

На 07.11.2019 главната расправа продолжи доказната постапка и беа изведени материјалните докази предложени од страна на обвинителството и истата прекина во 17.00 часот од причина што беа превземени сите процесни дејствија предвидени за оваа расправа. Пред почетокот на судењето судијата упати опомена до бранителите да си ја променат праксата со поднесување поднесоци до писарницата непосредно пред судењето и истото да го прават неколку дена пред одржување на судењата. Поднесокот доставен од еден од бранителите во писарницата непосредно пред судењето не беше разгледан ниту пак земен во предвид.

На 13.11.2019 главната расправа продолжи во фаза на доказна постапка каде беа изведени материјални докази и беше сослушано вешто лице предложено од страна на обвинителството.

Прво беа презентирани материјалните докази со читање на насловот на доказот, кои на претходното рочиште обвинителството не беше во можност истите да ги изведе од причина што дел од нив не беа скенирани за да може да ги презентира пред судот. Во однос на другите материјални докази за кои што

обвинителството се обврза да прибави класификација за нивна употреба, наведе дека истата сè уште не била добиена иако од страна на обвинителството било упатено барање, поради што доказите ќе бидат изведени на наредното рочиште.

Потоа се продолжи со испитување на сведоци-вешти лица повикани за денешното рочиште. Со оглед дека беа предложени 3ца сведоци на истите околности и истите се од иста област судот предложи да биде сослушано само едно вешто лице, а истиот предлог беше прифатен од странките, со тоа што го задржаа правото доколку во текот на испитувањето се појави потреба од тоа да бидат сослушани и другите вешти лица, тоа право ќе можат да го остварат. По повод одредени прашања упатени од одбраната до вештаците, истите помеѓу себе се консултираа, по што одговорите ги упатуваше само еден ист вештак, кој што всушност единствен беше сослушан.

Обвинителството постави само директни кратки и општи прашања без да се навлезе во содржината на вештиот наод и мислење. Бранителите истакнаа предлог на денешната расправа за директно испитување на вештото лице, за што судот даде образложение дека вештото лице е предлог на обвинителството но дека ќе биде пофлексибилен во начинот и дозволеноста на поставување на вкрстени прашања, поради што вкрстените прашања не беа во рамките на законската основа. Во текот на испитувањето судот му помагаше на обвинетиот при формулирање на прашањата.

На 21.11.2019 главната расправа продолжи во фаза на доказна постапка. Пред почетокот на расправата судот истакна дека бил доставен поднесок од страна на еден бранител со предлог за изведување на докази, односно дополнување на листа на докази, по што судот упати опомена дека во оваа фаза од постапката истото е недозволно и дека бранителите се искусни и знаат кога дополние на доказите е дозволено согласно ЗКП.

Потоа се продолжи со читање и презентирање на материјални докази од страна на ЈО, кои не беа изведени на претходните рочишта од причина што дел од нив не беа скенирани или не беа декласифицирани. Со оглед дека компјутерот во судот не можеше да се поврзе со проекторот поради технички проблеми, материјалните докази во хартиена форма беа дадени на рака на обвинетите и нивните бранители да направат увид, а насловите од истите беа прочитани од страна на ЈО.

За денешната расправа во судот беа присутни и 5 сведоци повикани од страна одбраната, конкретно за првообвинетиот. Истите беа испитани пред судот директно од одбраната, додека пак обвинителството вкрстено ги испита сведоците. Судот внимаваше на поставените прашања, по истакнат приговор од страна на странките во постапката.

На 26.11.2019 во фаза на доказна постапка беа сослушани 5 сведоци предложени од страна на одбраната на првообвинетиот. Во однос на предложените материјални докази од листата на докази на првообвинетиот, неговиот бранител истакна дека истите ги повлекува, со оглед дека истите тие докази се предложени и од страна на друг бранител и ќе бидат изведени по нивниот предлог, а се однесуваат и за првообвинетиот. Исто така, истакна дека останува само кон предлогот за изведување на вешт наод и мислење (изготвен по барање на одбраната) и директно испитување на вештите лица, односно техничките советници кои исто така се предложени од страна на друг бранител, па предложи истите да се сослушаат и да му се даде право на бранителот на првообвинетиот директно да поставува прашања заедно со другиот бранител. Судот го прифати таквиот предлог.

После директното и вкрстено испитување од страна на странките, судот поставуваше прашања но надвор од своите овластувања, односно испитувањето прерасна во посебно испитување.

Беа поставени оние прашања кои ги имаше поставено обвинителството во вкрстеното испитување, а кои не беа дозволи од страна на судот од причина што одбраната истакна приговор за така поставените прашања со оглед дека истите не произлегуваат од директното испитување.

Судечкиот судија ги постави идентично истите оние прашања кои претходно беа поставени од страна на обвинителството во рамките на вкрстеното испитување, а кои не беа дозволени од судот од причина што беше истакнат приговор од страна на одбраната дека истите тие прашања не произлегуваат од директното испитување.

Судечкиот совет закажа повеќе главни расправи за месец јануари и февруари.

КОК 46/19 под кодно име „Божиновски“

На 04.11.2019 на главниот претрес се испита сведок кој е повикан со обвинението. Истиот веќе го има дадено својот исказ во 2013 и 2014 година. Во текот на сведочењето, сведокот му посочи на судот дека имал недолични инсинуации, кои ги правел обвинетиот преку социјалните мрежи и неговиот портал (бидејќи станува збор за новинар) и им врати фотокопирани материјали на обвинителството како доказ за истото. Обвинителката му постави прашање дали се пријавени овие материјали од претходно, а сведокот се обрати до судот и кажа дека до сега три пати го има пријавено обвинетиот. Судот укажа на сведокот и обвинетиот дека нема ингеренции врз нивните постови на социјалните мрежи.

На главниот претрес од 25.11.2019 беа испитани двајца сведоци. Еден од сведоците го извести судот дека не е сигурен дека ќе се потсети на она сведочење кое претходно го има дадено во предметот Шпион, предмет кој беше споен, па раздвоен од оваа постапка.

Поради ова, судот со читање на записници, го потсети истиот на кои прашања одговарал на тогашниот главен претрес. Испитувањето на сведокот се одвиваше преку судот, кој прво поставуваше прашања, а потоа ЈО и одбраната преку судот поставуваа прашања.

Поради исцрпување на процесните дејствија, главниот претрес се одложи и ќе продолжи на ден 24.12.2019 година.

КОК 47/17 под кодно име „Таргет Тврдина“

Главната расправа на 22.11.2019 продолжи во фаза на изведување докази предложени од страна на обвинителството и беше испитан еден сведок само директно од страна на јавниот обвинител. Одбраната немаше прашања во вкрстено испитување.

КОК 51/17 под кодно име „Тарифа“

На главната расправа од 11.11.2019 се изведуваа материјални докази предложени од страна на одбраната во фаза на дополнение на доказна постапка. Дел од изведените материјални докази се изведуваат по барање на судот до одбраната. Изведувањето на доказите беше со читање на насловот на документот и образложение на која околност се приложува.

На 27.11.2019 беа изведени материјални докази предложени од одбраната во дополнение на доказната постапка. Расправата се одложи поради спремање на завршни зборови.

КОК 52/17 под кодно име „Траекторија“

На 13.11.2019 година, рочиштето за главна расправа се одложи поради отсуство на вешто лице. Дополнително, судот со решение ја запре постапката против еден од обвинетите поради настапување на застареност на кривичното гонење

На денешното рочиште на 21.11.2019 по предметот кој е во фаза на доказна постапка, вкрстено се испитуваше вештото лице, од страна на одбраната и самите обвинети во предметот. При испитувањето судот и без истакнат приговор се грижеше за дозволеноста на вкрстените прашања согласно член 385 став 7 од ЗКП. Во текот на сведочењето на вештото лице му беа предочени материјали од вештачењето, кое вештачење одбраната го оспорува. Судот усно во текот на сведочењето ги опомена обвинетите да го почитуваат сведокот и да не даваат коментари, а истото беше побарано и од самото вешто лице.

На 29.11.2019 год. вкрстено се испитуваше вешто лице предложено од страна на обвинителството од областа на градежништвото. Вкрстеното испитување го вршеа бранителите како и обвинетите во овој предмет. Јавниот обвинител иако вкрстените прашања не беа во рамките на дозволеноста, не приговараше. На моменти се добиваше впечаток дека кај обвинителот има определена незаинтересираност за активно учество на ова рочиште. Судот и без истакнат приговор реагираше на поставени прашања од бранителот, а во некои наврати и му помагаше при нивно формулирање.

Одбраната истакнуваше определени грешки кои биле детектирани во вештачењето на кои се согласи и самиот вештак дека можно е да има некои пропусти во делот на математичките пресметки.

Судот го искористи своето право да поставува прашања, во насока на појаснување на веќе дадените одговори на вештото лице.

КОК 53/17 под кодно име „ТНТ“

На 06.11.2019 год. расправата се одложи поради назначување на нов бранител на една од обвинетите во предметот, кој на денешното рочиште побара одлагање со цел да може да изврши увид во списите на предметот. Полномошното на новоназначениот бранител беше на албански јазик иако обвинетата е по националност Македонка, а бранителот потенцираше дека списите на предметот врз кои сака да изврши увид бара да му бидат преведени на албански јазик согласно законите кои тоа му го овозможуваат. По негодувањето на судот дека со ова свесно се оди во насока на одложување на

рочиште, донесе решение да се одложи ова рочиште, но ги предупреди адвокатите дека за овие процесни дејствија ќе биде известена Адвокатската комора, за и таа да се произнесе за евентуални злоупотреби на адвокатите во овој предмет.

Рочиштето на 19.11.2019 год. се одложи од причина што еден од обвинетите е повикан во обвинителството за организиран криминал и корупција да даде исказ за друг предмет во кој е осомничен.

Во однос на наводите и барањата од претходното рочиште пред почетокот на денешното рочиште судечкиот судијапојасни дека адвокатот на обвинетата кој на претходното рочиште побарал да изврши увид во списите на предметот, иако му било овозможено тоа дејствие, демонстративно го напуштил судот поради тоа што списите на предметот не биле преведени на албански јазик. Исто така претседателот на судечкиот совет јавно прочита допис добиен од Адвокатската комора во кој се наведува дека постои основано сомневање за злоупотреба на процесните дејствија на постапката во делот на отповикувањето и откажувањето на полномошното на обвинетата и овој случај ќе биде проследен до дисциплинските органи на комората, а за тоа благовремено ќе биде известен и судот.

Рочиштето на 25.11.2019 се одложи поради отсуство на една од обвинетите поради значително влошена здравствена состојба и нејзино задржување во здравствена установа. Претседателот на судечкиот совет нагласи дека до крајот на работното време на денешниот ден најкасно утре од сабајле на судот да му биде предочена целокупната здравствена документација на обвинетата сè со цел да се отстрани сомнежот за намерно одложување на рочиштата по овој предмет кои се појавија во изминатиот период. Адвокатот се обврза дека во најкраток можен рок ќе ја достави оваа документација до судот. Судот донесе решение за одложување на главната расправа поради отсуство на обвинетата.

На 28.11.2019 год. расправата се одложи поради отсуство на обвинетата поради сеуште лошата здравствена состојба на обвинетата како што презентираше нејзиниот бранител, но судот не беше убеден во тврдењата на бранителот од причина што во отпусниот документ на здравствената институција е наведено дека пациентот е пуштен на домашно лекување во општа добра здравствена состојба. Важно е да се нотира дека Претседателот на судечкиот совет видно изнервиран прокоментира дека нема да дозволи игри заради пролонгирање на судењето и без двоумење ќе ги презема сите законски мерки кои му стојат на располагање за казнување и спречување на намерни дејствија за одложување на рочиштата. За наредното рочиште кое ќе се одржи на 02.12 во 10 часот, посочи дека ќе издаде наредба за стражарно доведување на овој обвинет.

КОК 57/17 под кодно име „Топлик“

На расправата од 01.11.2019 беа испитани двајца сведоци предложени со листата на докази на одбраната. Директното испитување беше извршено од страна на одбраната, а ЈО вкрстено го испитуваше сведокот. Судот во текот на испитувањето водеше сметка за поставените прашања во вкрстено испитување.

КОК 60/17 под кодно име „Трезор“

На 12.11.2019 год. главната расправа започна одново поради протек на 90 дена. На расправата бидејќи немаше согласност од странките, да се започне само формално, повторно се изведуваа материјалните докази предложени од страна на обвинителството во однос на утврдување на имотно-правното побарување.

Со оглед дека не била дадена согласност од странките за начинот на изведување на доказите, судот донел решение со кое доказите ќе се изведат со аудио-визуелна репродукција од претходните рочишта на кои обвинителството ги има читано материјалните докази. Сепак, дел од доказите беа презентирани со читање на записникот од страна на обвинителот од расправата одржана на ден 27.09.2018 год. на која биле изведени материјалните докази бидејќи судот го немаше во списите од предметот ЦД-то од тоа рочиште.

На 15.11.2019 год. расправата продолжи со изведување на материјални докази предложени од страна на обвинителството, на истиот начин како и на минатото рочиште со читање на записниците од претходните рочишта на кои биле презентирани материјалните докази од страна на обвинителот. По барање на еден од бранителите да биде презентирана една страна од содржината на еден од доказите, а по прифаќање на таквиот предлог од страна на судот, јавниот обвинител пристапи кон презентирање на содржината на доказот од наведената страна.

На 18.11.2019 год. главната расправа продолжи во фаза на доказна постапка на која беа изведени материјалните докази, со читање од страна на обвинителството, и истата беше прекината поради закажано судење на притворски предмет со 7 обвинети од итен карактер, а ќе продолжи на 10.12. во 12.30 часот.

КОК 64/17 под кодно име „Тендери“

На 15.11.2019 година, рочиштето за главна расправа продолжи во фаза на доказна постапка со изведување на материјални докази предложени од страна на одбраната. Изведувањето на доказите беше со читање на насловот на доказот, без навлегување во содржината.

КОК 66/17 под кодно име „Монструм“

На главниот претрес од 04.11.2019 год. во фаза на доказна постапка беа изведени материјални докази предложени од обвинителството и тоа транскрипти од телефонски разговори и СМС пораки поврзани со кривично правниот настан. Расправата се одложи поради истек на работното време на судот.

На 11.11.2019 претресот беше одложен поради непотполн судечки совет односно отсуство на судија поротник.

На рочиштето од 27.11.2019 год. во фаза на доказна постапка се читаа и презентираа докази во форма на транскрипти од СМС пораки и телефонски разговори кои како докази се предложени од страна на обвинителството.

КОК 99/16 под кодно име „Шпион“

Расправата на 26.11.2019 се одложи поради отсуство на обвинет, а поради здравствени причини.

Коментар:

Забележливо од мониторираните рочишта од овој месец е дека повторно диминираат одложените рочишта. Притоа, како причини за одлагање се сите можни основи за одлагање, со што во голема мерка се одолговлекуваат судските постапки. Имено, најчесто како причина за одлагање на рочиштата е отсуството на обвинетиот поради здравствени причини, а следни причини за одлагање се причините од типот отсуство на странките, т.е. на бранителите и на обвинителите, и тоа најчесто поради преклопување на рочиштата со други рочишта или отсуството на сведоците или вештаците и тоа најчесто поради здравствени причини. Како причини за одлагање на рочиштата се наведуваат и неподготвеноста на странките, најчесто на бранителите, за изведување на определени докази како и неподготвеноста за давање на завршен збор.

Во оваа насока, дотолку повеќе бевме сведоци кога бранителите ги злоупотребуваат нивните процесни овластувања само во насока на неоправдано одолговлекување на судските постапки, за што соодветно дури реагираше и Адвокатската комора.

Резултатот од овие одлагања претставуваат очигледно нарушување на редовната динамика на судските постапки, па аналогно на тоа, не ретко, истите согласно одредбите од ЗКП, започнуваат од почеток.

Интересно за коментар, а што во голема мерка и придонесува кон одлагањето е и менаџирањето на судските постапки од страна на судот, од аспект на планирањето на преземањето на процесните дејствија во текот на поединечните рочишта. Па така, сведоци сме на рочишта на кои судот одлучил да изведе само по еден доказ, или само да се изведат материјалните докази, со што со нивно исцрпување, т.е. изведување, нужно се навестува и одлагањето на продолжението на главната расправа од едноставна причина што судот нема други докази по кои би постапувал на конкретното рочиште. За таа цел, сметаме дека е неопходно судовите да внимаваат на насрочувањето на предметите, како и внимателно да ги подготвуваат идните рочишта од аспект на изведување на доказите по квантитет и квалитет.

Интересно е дека и во текот на набљудуваните рочишта во овој месец, сведоци бевме на случаите кога судиите имаат мошне активна улога, па на некој начин и настапуваат во името на овластениот тужител во текот на доказната постапка, кога непотребно се впуштаат во директно испитување на сведоците, па дури поставуваат прашања кои претходно по приговор на спротивните странки самите судии не го одобриле нивното поставување. Дотолку повеќе, во анализираниот период, набљудувачите дури ја нотирале и директната незаинтересираност на јавниот обвинител за распит на странките, поради што судот морал екстензивно да интервенира преку прашања во насока на изведување на исказот на сведокот во текот на главната расправа.

Во однос на изведувањето на материјалните докази, сведоци сме на една поголема шареноликост, односно не постоење на воевачен начин на нивно изведување. Сметаме дека оваа

практика би требало да се отстрани и материјалните докази да се изведуваат на воедначен начин, согласно ЗКП.

Во таа насока се и забелешките во однос на изведувањето на наодот и мислењето на вештаците, кога во еден случај, иако биле агажирани повеќе вешти лица коио изготвил посебни вештачења, одговор на директните и вкрстените прашања давал само еден од нив, а притоа за давање на одговорите овие вешти лица меѓусебно се консултирале. Сметаме дека оваа практика не би требало да се дозволи, што е на некој начин и креативно толкување на одредбите ЗКП, од едноставна причина што секој вештак, доколку изготвил самостојно вештачење, тогаш тоа вештачење би требало самостојно и да го презентира бидејќи при презентирањето на неговиот наод, вештото лице дава и мислење. Така што, во случаите кога се презентира туѓо вештачење се доведува во прашање мислењето на вештакот доколку самиот не го утврди наодот од вештачењето. Односно, во овие случаи оправдано се поставува прашањето дали со ваков начин на изведување на наодот и мислењето на вештакот, улогата на вештакот се минимизира и се поистоветува со таа на техничкиот советник.

Конечно, интересна дилема е наметната во еден од набљудуваните случаи кога од судот било побарано спојување на два предмети во еден поради идентични сообвинети, на што судот дал кратко образложение за одбивање на предлогот поради фактот дека се работи за два различни кривично-правни настани. Во таа насока, сметаме дека судот во вакви случаи би требало да обрне поголемо внимание на соодветното образложение, бидејќи ЗКП врз основа на субјективниот идентитет дозволува спојување на кривичните постапки, иако оваа одлука во секој случај е оставена на диспозиција на судот. Сепак, поради задоволување на начелото на јавност сметаме дека судот во ваквите случаи би требало да даде поиздржани аргументи во корист на неговата одлука.

На крајот, сметаме дека набљудувачите на Коалицијата би требало да се третираат како стручна јавност. Сходно на тоа, ја поздравуваме практиката на судовите кои правилно постапуваат кога во услови на исклучување на јавноста од рочиштето, набљудувачите на Коалицијата се третирани како стручна јавност и се оставени во судницата за да го следат рочиштето и покрај фактот дека од тоа рочиште јавноста била исклучена.